MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro

Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Yrittäjät näkevät omin silmin, miten tilauskirja täyttyy, sorvi soi ja rälläkkä laulaa. **JORMA POKKINEN AAMULEHDESSÄ**

Kotimainen ruoka halutaan turvata

Suomalaiset kuluttajat arvostavat kotimaista ruokaa. Ajatuspaja e2:n, Maaseudun Sivistysliiton ja MTK:n tutkimuksen mukaan yli 80 prosenttia suomalaisista haluaa, että ruuantuotanto säilyy Suomessa jatkossakin.

Suomalaisilta löytyy myös ymmärrystä viljelijöiden työtä kohtaan, ja kotimaista ruokaa pidetään turvallisempana kuin EU:n ulkopuolelta tulevaa ruokaa. Ruuan alkuperä haluttaisiin esille myös ravintoloissa sekä koulu- ja työpaikkaruokailussa.

Kotimaisen ruuantuotannon arvostus ei kuitenkaan aina yllä ostopäätöksiin saakka. Vajaa kolmannes kyselyyn vastanneista valitsee ruokakassiinsa tuotteet hinnan perusteella riippumatta siitä, missä ruoka on tuotettu.

Eurooppa- ja ulkomaankauppaministeri Alexander Stubb (kok.) on luvannut hoitaa homman kotiin EU:n budjettineuvotteluissa.

Nuoria pidetään yleensä ympäristötietoisempina kuin varttuneempia kuluttajia. Näin ei tutkimuksen mukaan kuitenkaan ole. Nuoret ja opiskelijat painottavat muita harvemmin kotimaisuutta, ympäristöasioita ja eläinsuojelua.

Tutkimusta esitelleen e2:n johtajan Karina Jutilan mielestä nuorten pienituloisuus selittää sen, että halpa hinta ajaa kotimaisuuden ohi, mutta eettisyyttä ja ympäristökantoja se ei kuitenkaan selitä.

Huolimatta siitä, että kotimaisella ruuantuotannolla on suomalaisten vankka tuki, tunnetaan viljelijöiden arki melko huonosti. Kysymyksiin maatalouden ympäristö- ja kotieläinten hyvinvointisäädöksistä sekä viljelijöiden tulotasosta tuli paljon ”En osaa sanoa” -vastauksia.

Suurin osa suomalaisista on sitä mieltä, että maataloustukia tarvitaan, jotta viljelijät saisivat toimeentulon työstään. Tukia ja niiden vaikutusta ruuan hintaa sen sijaan ei osata yhdistää toisiinsa.

Maataloustukien vaikutus ruuan kuluttajahintaan on suurelle osalle suomalaisista hämärän peitossa. Vain neljännekselle vastaajista oli selvä, että maataloustukien ansiosta ruoka on kaupoissa edullisempaa kuin se olisi ilman tukia.

Maataloustuet nousevat yleensä keskusteluun silloin, kun maataloustukien saajat julkistetaan. Silloinkin yleensä keskustellaan siitä, kuinka paljon julkisuuden henkilöt näitä tukia saavat. Tukien merkitys tavalliselle maatilalle ja lopulta ruuan hintaan jää hyvin vähälle huomiolle.

Se, että suomalaiset haluavat säilyttää kotimaisen ruuantuotannon ja ymmärtävät maataloustukien merkityksen tuotannon mahdollistajana, antaa suomalaisille neuvottelijoille EU:ssa hyvän selkänojan.

Eilen alkoivat Brysselissä neuvottelut EU:n budjetista vuosille 2014–2020. Neuvotteluista on ennakoitu vaikeita, koska jäsenmaiden taloudet ovat talouskriisin seurauksena kuralla. Marraskuussa neuvottelut päättyivät tuloksetta, koska nettomaksajat ja nettosaajat eivät päässeet sopuun budjetin koosta.

Pääministeri Jyrki Kataisen (kok.) johtamaan Suomen neuvotteluryhmään kuuluu myös Eurooppa- ja ulkomaankauppaministeri Alexander Stubb (kok.).

Stubb vakuutti blogissaan viikko sitten, että maataloustuen säilyttäminen nykyisellään tai lähellä sitä on Suomen tavoite EU:n budjettineuvotteluissa. Stubb perusteli tavoitetta muun muassa sillä, että Suomi on jo nyt EU:n budjetin nettomaksaja. Maatalous- ja aluetuet ovat suurimmat rahavirrat EU:sta takaisin Suomeen.

Lisäksi hän muistutti, että olemme Suomessa päättäneet tukea maatalouttamme, jotta saisimme jatkossakin syödä kotimaista ruokaa. Stubb lupasi hoitaa homman kotiin.

Toivottavasti Suomen neuvottelijat onnistuvat tavoitteessaan. Kysymys ei ole pelkästään viljelijöiden mahdollisuudesta tuottaa kotimaista ruokaa myös tulevaisuudessa, vaan koko Suomen kehittämisestä.

Kataisella ja Stubbilla on paljon puolustettavaa.

Stubb lupasi hoitaa homman kotiin.

Kilpailua eri säännöillä

EU:n yhteismarkkinoiden toiminta perustuu yhteisiin pelisääntöihin. Niitä unioni antaa säätämällä direktiivejä, jotka jäsenmaat vievät osaksi omaa lainsäädäntöään.

Direktiivien toimeenpanolle varataan yleensä siirtymäaika. Kun uudet säännöt astuvat voimaan, kaikki tietävät, millä ehdoilla markkinoilla pelataan.

Ideaalitilanteessa kaikki markkinoilla toimivat voivat luottaa siihen, että myös kilpailijat noudattavat uusia pelisääntöjä. Ideaali ei valitettavasti läheskään aina toteudu.

Vuoden alussa loppui siirtymäaika niin kutsutun sikadirektiivin toimeenpanossa. Säädöksellä EU halusi parantaa eläinten hyvinvointia sianlihantuotannossa.

Suomessa, kuten monessa muussakin jäsenmaassa, arvosteltiin direktiivin mielekkyyttä. Kun eläinten hyvinvointia päätettiin mitata mittanauhalla, päätökseen oli lopulta tyytyminen.

Komission tuore vertailu (MT 6.2.) kertoo, että vain kymmenen jäsenmaata noudattaa direktiiviä. Suomikaan ei tälle listalle yllä, mutta meillä sentään 98 prosenttia sikatiloista täytti annetut ehdot.

Välttämättä näillä kahdella prosentilla ei ollut enää eläimiä, sillä moni sikatila on valinnut kalliiden investointien sijasta tuotannosta luopumisen.

Sikadirektiivissä toistuu sama ongelma kuin pari vuotta aiemmin voimaan tulleessa, kananmunantuotantoa koskeneessa häkkidirektiivissä. Säännöistä huolimatta markkinoilla liikkuu niiden vastaisesti tuotettuja elintarvike-eriä.

Sääntöjä tuotannolle voidaan EU:n puitteissa asettaa. Samalla pitää kuitenkin varmistaa, ettei markkinoille pääse sääntöjenvastaisia tuotteita sen paremmin EU:n alueelta kuin sen ulkopuoleltakaan.

VIERASYLIÖ

Mehiläiset huomioitava paremmin

Euroopan ruokaturvallisuusvirasto Efsa on julkaissut EU-komission toimeksiantaman selvityksen kasvinsuojeluaineissa käytettävien tehoaineiden, neonikotinoidien, riskeistä mehiläisille.

On havaittu, että eräät neonikotinoidit aiheuttavat muun muassa mehiläisten suuntavaiston heikkenemistä. Kimalaisilla todettiin kuningattarien määrän vähenevän. Suoraa yhteyttä neonikotinoideilla ja mehiläisten joukkokuolemilla ei ole todistettu.

Efsa aikoo raportin perusteella tutkia asiaa lisää ja selvittää, tulisiko aineiden käyttö kieltää tärkeimpien mesikasvien kohdalla kokonaan.

Neonikotinoidit ovat nikotiinin kaltaisia myrkkyjä, joita käytetään kasvinsuojeluaineiden tehoaineina ympäri maailmaa. Ne vaikuttavat koko kasviin, juuresta aina lehtiin, siitepölyyn ja meteen saakka.

Aineita käytetään peittauksessa, ruiskutuksissa sekä erilaisissa rakeissa. Syötynä tai ihon kautta vaikuttaen ne aiheuttavat hyönteiselle halvaantumisen ja kuoleman.

Valitettavasti aineiden vaikutus ulottuu myös hyötyhyönteisiin, kuten mehiläisiin, kimalaisiin sekä luontaisiin pölyttäjiin sekä tuhoeliöiden luontaisiin petoihin.

Nature-tiedelehdessä julkaistussa tutkimuksessa paljastui, että joidenkin torjunta-aineiden yhdistelmät ovat vaarallisempia kimalaisille kuin altistuminen yhdelle aineelle. Pieni määrä kahden torjunta-aineen yhdistelmää oli vaarallisempaa kuin altistuminen suurelle määrälle yhtä ainetta.

Tulos osoittaa, että nykyiset rajoitukset ja tiedot torjunta-aineiden käyttömääristä eivät ole riittäviä.

Pölytyksellä suuri arvo

Efsa toteaa, että mehiläisille erityisen vaarallisia neonikotinoideja ovat imidaklopridi, tiametoksaami ja klotianidiini – näitä kaikkia käytetään myös Suomessa.

Neonikotinoideja käytetään Suomessa seuraavilla kasveilla tai kasviryhmillä: rypsi, rapsi, sokerijuurikas, syysvehnä, ruis, herne, öljypellava, peruna, omena, päärynä, luumut ja eräät marjat, kasvihuoneissa kurkku, tomaatti ja paprika sekä eräät taimikot ja koristekasvit.

Moni edellä mainituista on mehiläisille tärkeä ravintokasvi, ja mehiläisiä käytetään pölytyspalveluun monen kasvin sadon maksimoimiseksi.

Eurooppalaisten viljelijöiden ja torjunta-aineteollisuuden edustajien tuoreen selvityksen mukaan EU:n viljelijät kokisivat 4,5 miljardin euron vuositappiot, mikäli neonikotinoidit kielletään.

Hyönteispölytyksen arvon Euroopassa on arvioitu olevan vuodessa 14,2 miljardia euroa. Näitä lukuja puntaroidessa on selvää, ettei ole yhdentekevää, jos ruiskutusten ohessa kuolee pölyttäjiä.

Pölyttäjäkato aiheuttaa sekä sadon määrän ja laadun heikkenemistä.

Pölyttäjäkato aiheuttaa sekä sadon määrän ja laadun heikkenemistä ja siten myös tärkeiden ravintoaineiden vähenemistä.

Lisää selkeyttä pakkausmerkintöihin

Vain osa suomalaisista kasvinsuojeluainepakkauksista sisältää varoituksen neonikotinoidien vaarallisuudesta pölyttäjille. Mehiläisvaroitusta ei ole kaikissa kasvinsuojeluaineissa, jotka sisältävät Efsan vaarallisiksi toteamia tehoaineita.

Jos mehiläisvaroitus on, se on usein valitettavan suppea. Usein todetaan: ”Kasvinsuojeluaine on kohtalaisen myrkyllistä mehiläisille ja muille maaniveljalkaisille. Ei saa käyttää kukkivien kasvien käsittelyyn. Käyttö lähempänä kuin 60 metriä mehiläispesistä on kielletty ilman mehiläishoitajan suostumusta.”

Aineiden kulkeutumisesta ei ole tarkkoja tutkimustuloksia, joten 60 metriä pesästä on liian lyhyt varomatka. Lisäksi mehiläiset lentävät paljon tätä pidemmälle.

Edellä mainittu varoitus ei myöskään kerro, kuinka ruiskutukset sitten tulisi tehdä mahdollisimman mehiläisystävällisesti.

Suomen Mehiläishoitajain Liitto toivookin sekä Tukesilta että valmisteiden myyjiltä lisähuomiota, jotta pakkauksiin tulisi kattavat mehiläisvaroitukset ja paremmat ohjeet ruiskutusajoista. Myös muut pölyttäjät ja hyötyhyönteiset tulisi huomioida paremmin ohjeistuksessa.

Ruiskutukset aina kello 22–06

Mehiläinen etsii joka päivä mettä ja siitepölyä jopa kolmen kilometrin säteellä pesästään. Kukkivan kasvuston ruiskutus häiritsee niitä. Ja vaikka kasvit eivät parhaillaan kukkisikaan, on päiväsaikaan ruiskuttaminen aina häiriöksi mehiläisille. Tätä ei pakkausselosteissa huomioida.

Eräässä myyntiselosteessa lukee, että ”ruiskutuksia ei saa tehdä kukkivien kasvien käsittelyyn sellaiseen vuodenaikaan, jolloin mehiläiset ovat aktiivisia”. Tällaiset käyttöohjeet ovat harhaanjohtavia, koska mehiläiset ovat aktiivisia keväästä syksyyn eli koko sen ajan, kun Suomessa viljelykasvit kukkivat.

Viljelijöiltä toivomme, että huomioisitte mehiläiset paremmin ruiskuttaessanne. Kasvinsuojeluruiskutukset tulisi tehdä aina siihen vuorokaudenaikaan, kun mehiläiset eivät lennä, eli käytännössä ilta- tai yöaikaan kello 22–06, kun mehiläiset ovat pesissään.

Asia on tärkeä viljelijälle, koska esimerkiksi rypsillä mehiläispölytys voi lisätä siementen öljypitoisuutta ja sadon määrää keskimäärin 15 prosenttia. Marjoilla ja hedelmillä mehiläiset voivat lisätä satoa jopa puolella.

Mikäli välttämätön kasvinsuojeluaine on vaaraksi mehiläisille, toivotaan ennen torjunta-aineiden käyttöä viljelijän olevan yhteydessä lähialueen mehiläistarhaajan ja keskustelevan aineiden käytöstä, jotta haitta mehiläisille olisi mahdollisimman vähäistä. Toivomme, että viljelijät ottaisivat mehiläiset aiempaa paremmin huomioon viljelytoimenpiteitä tehdessä, eikä neonikotinoideja käytettäisi tärkeimmillä mesikasveilla mehiläisten lentoaikana.

Haittavaikutukset on selvitettävä

Neonikotinoideja sisältävien torjunta-aineiden pölyttäjille aiheuttamien haittavaikutuksien tutkimuksia on tehtävä myös Suomessa esimerkiksi Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksessa ja seurattava ulkomailla tehtyjen tutkimusten tuloksia.

Mikäli tutkimukset antavat aihetta, tulisi viranomaisten tehdä päätöksiä haittavaikutuksien poistamiseksi.

Yhteistyöllä pystymme auttamaan satokasviemme pölyttäjiä.

JANNE LEIMI
TUULA LEHTONEN

Leimi on Suomen Mehiläishoitajain Liiton puheenjohtaja. Lehtonen toimii liiton kuluttajaneuvojana.

PÄIVÄN KUVA

ARI AHLFORS

Pitkähäntäinen pihabongari

Raumalainen **Ari Ahlfors** koetti bongailla lintuja toissa viikonloppuna BirdLifen pihabongauskisassa. Kameran muistikortille tallentui siivekkäiden sijaan utelias metsähiiri. Tämä yksilö tukeutuu ravinnonhankinnassaan myös lintulaudalta lumeen pudonneisiin herkkuihin. Wikipedia kertoo, että metsähiiri on loistava juoksija ja voi 9–13,5 senttiä pitkän, kengurumaisen häntänsä avulla hypätä jopa metrin pituisia loikkia.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: EIJA MÄNSIKKAMÄKI

Harvan komero kestää katseita

Oletko siivonnut kaappisi siihen kuntoon, että kun aikasi koittaa, jäljelle jäävien käsitys sinusta ei romutu vaan päinvastoin paranee?

Ei kai hyllyilläsi vain lymyile avaamattomia karhukirjeitä, repaleisia kalsareita tai tuubiinsa kuivuneita känsävoiteita?

Harvan kaappi kestää katseita. Eläkeläiset saavat tunnetusti parin ensimmäisen vapaaviikkonsa aikana valokuvat järjestykseen ja komerot kuntoon. Mitä me muut oikein odotamme?

Meistähän tuntuu jokaisen muuton ja suursiivouksen jälkeen, että putsaus olisi pitänyt tehdä aikaisemmin. On hienoa nähdä kerrankin vapaata lattiatilaa ja löytää etsimänsä ensimmäisellä vilkaisulla hyllyltä.

Martat ovat jo vuosia kehottaneet siivoamaan kaapit jouluksi vain, jos aikoo viettää juhlansa siellä. Joillekin kaapin siistiminen voi kuitenkin olla tärkeä riitti kohti juhlaan rauhoittumista.

Kun on käynyt läpi kaapit ja lipastot, puhdistautumista voi jatkaa mapittamalla läjäytyneet aaneloset, hävittämällä kertyneet kauppakuitit, karsimalla käyttämättömät vaatteet ja lukemattomat kirjat, syömällä kuivamuonavarastot ja pakastimen tyhjäksi, tyhjentämällä aikuisjuomien pullonpohjat ja kaapimalla jääkaapista hillopurkkien jämät.

Tee siis palvelus perillisillesi ja siivoa kaappisi ihan itse.

eija.mansikkamaki@maaseuduntulevaisuus.fi

Ja kun vauhtiin pääsee, voi samalla tyhjentää kaupoista ja lento- sekä laivayhtiöistä kertyneet pisteensä, bonuksensa, plussansa ja palleronsa tilaamalla vaikka matkan.

Mutta muuttoja ja siivouspäiviä on liian harvoin. Eivätkä ne auta patologista keräilijää: kirjat, onnittelu-, joulu-, kutsu-, kiitos- ja menukortit ovat ainutkertaisia, eikä niistä tietenkään voi luopua.

Kiintoisia lehtileikkeitä historian merkkihenkilöistä taas voisi ehkä lukea joku sopiva ilta takkaa lämmitellessä. Siis talteen.

Eikä koskaan tiedä, milloin sattuisi tarvitsemaan matkavinkkejä Välimeren saarihyppelylle tai reseptiä aidon rapeakuorisen juurileivän valmistukseen. Jonkun mielestä tällainen hamsteri on kai juuttunut aikaan ennen internetiä.

Virttyneitä vaatteita voisi puolestaan käyttää remonttihommissa, mökillä tai lenkillä. Jos siis osaisi remontoida, omistaisi mökin tai tekisi mieli juosta.

Minun kaappeihini ei siis kosketa. Eikä lapsuudenkotiini, jossa ovat vielä varastossa koulukirjani ja piirustukseni ekaluokalta lähtien. Noloa? Ei, vaan historiaa, ainutkertaista!

Olipa lohdullista kuulla kuusikymppisen miehen kertovan häpeilemättä omasta tavararakkaudestaan. Ison omakotitalon uima-allas on levytetty umpeen ja kuorrutettu sen jälkeen muun muassa kirjakasoilla.

Tieto helpotti tuskaani, sillä minulla ei sentään ole uima-allasosastoa varastona.

Voin kyllä tulla siivoamaan teidän muiden kaappinne ja halvemmalla kuin oikeat *ammattijärjestelijät* eli *raivaajat*, joita on nykyisin tarjolla myös Suomessa. He lupaavat auttaa roinan lajittelussa, järjestelyssä ja uloskannossa.

Heippa muistot, sillä ammattilainen antaa oletettavasti arvoa vain rahaksi muutettavalle roinalle.

Onkin kai niin, että kaapit hoitaa aika: jos omien vanhempien sukupolvi ei henno heittää pois mummojensa käsin virkkaamia pitsipyyhkeitä, minä tai ainakaan lapseni emme enää tiedä, kenen taiteilemia ne ovat. Tieto vähentää tuskaa.

Tästä seuraa, että jokaisen sukupolven kaapit ovat vuorollaan täynnä. Ja se paradoksi, että me elossa olevat tiedämme parhaiten, mitä *todella* kannattaa säästää ja mitä ei. Tee siis palvelus perillisillesi ja siivoa kaappisi ihan itse.

Lehdessä kerrottiin miehestä, joka laittoi kaikki tavaransa varastoon ja antoi itselleen luvan hakea sieltä vain yhden esineen päivässä. Aluksi hän haki alushousut (kun oli ensin viilettänyt pihamaalla sanomalehden suojissa). Seuraavina päivinä paidan, housut, kengät ja pikkuhiljaa muutakin kuin vaatteita. Vuodessa 365 tavaraa eli aika vähän.

Saman voisi tehdä perheessä niin, että kukin valitsee toiselle käyttötavarat ja annostelee lisää vain perustellusta pyynnöstä.

Ehdotin tätä lapsille. Pari innostui, loput kirkuivat ei. Ihmettelin, miksei. Tulisi enemmän kaappi- ja leikkitilaa.

Mieheni mielestä voisimme aloittaa minusta. Arvaatte varmaan, innostuinko.

LEHTIKATSAUS

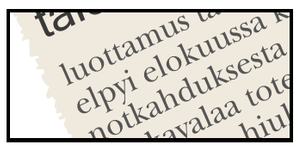

Hintalappu unohtui

Ilkka kommentoi turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon eduskuntakäsittelyä.

”Opposition kritiikki osui vahvimpana siihen, että selontekoon ei sisälly tietoa puolustuksen määrärahoista vuoden 2015 jälkeen.

Nyt tehtyjen äkkileikkausten ei haluta toistuvan. Ainakaan leikkaustarpeiden ei saisi enää tulla kansanedustajille puskista, kuten tapahtui viime vuonna varuskuntien lakkautuspäätöksissä.

Suomalaisilla on harvinaisen yksituumainen mielipide sotilaallisesta liittoutumattomuudesta, pohjoismaisesta yhteistyöstä ja yleisestä asevelvollisuudesta sekä uskottavasta, omasta puolustuskyvystä. Selonteko olisi todella parantunut, jos näiden perustilareiden säilyttämiselle olisi uskallettu antaa hintalappu.”

Six-pack ongelmissa

Lapin Kansa näkee säröjä hallitusrintamassa.

”Six Pack -hallituksen kokoaminen oli työläs prosessi, joka edellytti sitä, että hallitus ummisti silmänsä monelta asialta.

Keskeinen ongelma oli se, ettei talouden kehityssuuntaa haluttu nähdä realistisesti.

Poliitikot pitivät tulevaisuutta ruusuisempana kuin kansantalouden asiantuntijat. Vain tällä tavalla poliittisen kentän äärilaidat saatiin mahtumaan samaan hallitukseen. Hallitusta kootessa luvattiin, että asiaan palataan puoliväliriihessä eli aivan kohta.”

”Hallituksen kannalta vaikein ongelma on, millä tavalla taloutta sopeutetaan. Menojen leikkaukset eivät kelpaa vasemmistolle, kokoomus ja rkp vastustavat verojen korotuksia.

Mikäli six pack-hallitus ei löydä sopua talouden tasapainottamisesta, valtion velka jatkaa kasvuaan. Velkaantumisen jatkaminen tietysti säästäisi hallituksen, mutta samalla se siirtäisi ongelman tulevien hallitusten huoleksi.”